ארבעט אין דער אידיש-וועלטלאכער שול

(צו דער פרעג שול אויסשטעלונג)

פון ש. ראפאפארט

די אידיש וועלטלאכע שול איז לויט איר אידעאלאגישן יסוד, סיי לויט איר אינהאלט און פארם — א רעזולטאט פון א רעוואלוציע אין אונזער געזעלשאפטלאכן לעבן. שוין דער סאמע אנהויב, דער פרינציפ פון מיטער שפראך פון אידיש שטעלט מיט זיך פאר א וויכטיקן עטאפ אין אונזער קולטור ארבעט אויף שול טעטיקייט. דורך הונדערטער און הונדערטער יאהר זיינען מיר צוגעוואוינט געווארן צום געדאנק, אז אונזערע קינדער ווערן דערצויגן אין א פרעמדער שפראך. אמאל איז דאס געווען די טויט שפראך פון די חדר און תלמוד תורה ספרים, אמאל איז דאס געווען די לעבעדיקע שפראך פון די ארומיקע פעלקער, צווישן וועלכע מיר האבן געלעבט. קיינמאל אבער איז די אידישע שפראך, די שפראך פון די מאסן נישט באטראכטעט געווארן ווי א ציל לשמה און ווי א ערשטקלאסיקער לערן און דערציאונגס-מיטל פאר אידישע קינדער.

די אידיש-וועלטלאכע שול האט די ערשטע געבראכט די רעוואלוציע אין אונזער קוק אויף דער ראל פון אידיש אין אונזער דערציאונגס ארבעט.

דאס איז געווען דער ערשטער מוטיקער טראט. נאכדעם זיינען געקומען אנדערע, וואס האבן די שול געשטעלט אין דייע מיט דער עקספערימענטירנדיקער, מאדערנער שול פון אונזער צייט.

נעבעזיין איז א סביבה פון קאמף פאר א נייער, שענערער וועלט, אויסגעהאדעוועט מיט ליבע און האפענונג אויף א בעסערן מענש. האט די נייע, אידישע וועלטלאכע שול זיך ניט אפגעשטעלט ביים גרונד-פרינציפ פון מוטער-שפראך. נאר אנגעהויבן מיט־ביי־מיט נאכצוגיין אויף די ווענן פון דער נייער דערציאונג. די אידיש-וועלטלאכע שול איז דאך ניט סתם געקומען נעבן דעם אידישן קינד א שול, זי איז געקומען מיט א סך וויטערע און גרעסערע צילן. נאר אין אנהויב איז שטארק אונטערגעשטראכן געווארן דער נאציאנאלער און סאציאלער מאמענט. מען האט זיך געשטעלט ניט קיין קלענערע צילן ווי נאציע בילדונג, שאפן א נייע אידישע נאציע, א נאציע פון פרייע מענשן, וועלכע לאר־דערצויגענע מיט שטאלצן גייסט און פארשנריקן שכל מיט מיט ברען פאר דעם שענסטן פון דעם מענשנס אידעאל, פאר דעם אידעאל פון סאציאלער אויסלייזונג. און האט מען זיך אויפגעלייגט אין א שטעלט, איז קיין וואונדער ניט, אז מען האט ניט געקענט צופרידן בלייבן מיט די אלטע פארמען פון דער אידישער שול, מיט איר אינהאלט און אויסזעהן. פאר די לערער און מורה פון דער מאדערנער אידישער שול איז קלאר געווארן, אז דאס

זכור

ס. אייזענבערג ע״ה

צו דער פרוי און קינדער דריקן מיר אויס אונזער חבר׳שן מיטגעפיל אין דעם פארלוסט פון זייער ליבן מאן און פאטער, גלייכצייטיק טרויערן מיר אויך אויף דעם פארלוסט פון דעם מיטגליד פון אונזער פארבאנד.

די צייט זאל היילן אייערע צעבראכענע הערצער און איר זאלט שוין זיין אויסגעהיט פון צער.

מיטגלידער פון איד. נאט. ארב. פארבאנד בר. 20

מר. און מרס. י. א. טשערניאק
מר. און מרס. נ. זעלטשען
מרס. און מרס. פ. מארגאלים
מר. און מרס. ל. סעדלעצקי
מר. און מרס. מ. גרעי
מר. און מרס. י. אוורבאך
מר. און מרס. ס. נאגעצקי
מר. און מרס. ו. קעלער
מר. און מרס. ח. פערלמאן
מר. און מרס. ה. פעק
מר. און מרס. ב. דובאוו
מר. און מרס. י. שאץ
מר. און מרס. דזש. יאן
מר. און מרס. ב. קאהען

שלמה אייזנבערג ע״ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו דער פרוי און קינדער אין דעם פארלוסט פון זייער ליבן מאן און פאטער.

זייט געטרייסט אין אייער איצטיקן שווערן מאמענט.

מוטער פאראין פון פרץ שול

יזכור — יזכור

שלמה אייזנבערג ע״ה

מיר זיינען טיף געריר פון דעם פריצייטיקן טויט פון אונזער געאכטעטן און געשעצטן פריינט, שלמה אייזנבערג ע״ה. מיר ווילן שטענדיק דערמאנען זיין נאמען צום גוטן און זיין אנדייניק ווילן מיר מיזער האלטן. מיר ווינשן אייך, טייערע פאניא, מייער און מאניע, געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

מר. און מרס. א. שמעלניצקי און פאמיליע
מר. און מרס. פ. שמעלניצקי און פאמיליע
מר. און מרס. מ. אניק
מר. און מרס. מ. גראש און פאמיליע

ס. אייזנבערג ע״ה

מיר זיינען טיף געריר פון דעם פריצייטיקן טויט פון אונזער טייער פריינט שלמה אייזנבערג ע״ה. מיר ווילן אייך, מיין ליבע פרוי און קינדער, אין דעם שווערן מאמענט אויפרעכט שטיין אין אייער אמונה, ווייל דער אייביגער גאט וועט אייך העלפן אין אייער שווערן מאמענט.

מר. און מרס. ד. בעל
פון וועסטערן סמאלווייר
און סטייטשאנערי אפ.

ס. אייזנבערג ע״ה

איך דריק אויס מיין טיפסטן מיטגעפיל צו דער פרוי און קינדער דערלאנג אייזנבערג צוליבן פרוי צייטיקן טויט פון זייער ליבן, אונפארגעסלאכן מאן און פאטער. אין נחת פון אירע קינדער זאל די מוטער געפינען איר טרייסט.

אברהם לאפין

ס. אייזנבערג ע״ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו דער פרוי און קינדער אין דעם פארלוסט פון זייער ליבן מאן און פאטער.

מר. און מרס. ס. ד. פעלדמאן

ס. אייזנבערג ע״ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו דער פרוי און קינדער אין דעם פארלוסט פון זייער ליבן מאן און פאטער.

זייט געטרייסט אין אייער איצטיקן שווערן מאמענט.

מוטער פאראין פון פרץ שול

ס. אייזנבערג ע״ה

מיר האבן ניט גענוג ווערטער אויסצודריקן אונזער מיטגעפיל צו דער פרוי און קינדער אין דער שווערן מאמענט. זייט געשטארקט אין אייער איצטיקן שווערן מאמענט און מיר ווינשן אייך איר זאלט מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ל. זאראוו

ס. אייזנבערג ע״ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו דער פרוי און קינדער אין דער שווערן מאמענט.

מר. און מרס. ס. ד. פעלדמאן

מענש. דער קאמף און די שול קאנקורענץ איז דא אוועק אויפן וועג פון יא ארץ־ישראל אדער ניט ארץ־ישראל, מער העברעאיש אדער ווייניקער העברעאיש, יא סאציאליזם אדער ניט סאציאליזם, גלייך אט די אלגעמיין פאליטישע, אדער אפילו פארטייאישע פראגן וואלטן טאקע געהאט די גרעסטע זארג פון דער פעראגאניק. האט דאך די אלטע שול — נישט נאר די אידישע — אויך געהאט פאליטישע און געזעלשאפטלאכע "אידעאלן", האט זי דאך אויך אנגעווענדעט פארשיידענע מיטלען די קינדער צו דערציען אין געוויסע וועגן, נו, איז עס איר גע־לונגען? מען מוז מודה זיין, אז די באגרענעצטע, ענג הארציקע, אלטע שול קיין גרויסן נחת פון איר ארבעט ניט דער־לעבט. דאס איינציקע, וואס זי האט דער־גרייכט איז געווען אן איינזייטיקע, בלויז אינטעלעקטועלע אנטווייקלונג, און אן אומבאגרעניצטער ענאיזם פון דער יוגנט. עס האט זיך באקומען א הויך אנטווייקלטע חיה־רעה, וועלכע האט העכ־סטענס "נוצן געבראכט" אין דער צייט פון דער וועלט־פלאכה.

די צו־אפטע דעבאטעס וועגן די לימ־דים אין אונזער שול אין אמעריקע האבן געבראכט דעם שאדן, וואס מיר האבן ווייניקער צייט געהאט זיך אפצוגעבן מיט אמת׳ער, בויעדיקער שול־ארבעט. מ׳האט קיין צייט כמעט ניט געהאט צו קאנ־טראלירן די אלטע מעטאדן אין דער דר־דעקטער ארבעט און אויספרובירן נייע.

דער ארבעטס־מעטאד, וועלכער איז — ביי היינטיקן טאג — דער אייניציק אנערקענטער און אויף וועלכן די מאדער־נע דערציער ליינן אזויפיל האפענונג, איז כמעט ווי פארזעגט געווארן פון דער אמע־ריקאנער אידישער שול. דא און דארט האט מען עפעס געפרואווט טאן ווענן דעם, אבער ווייטער איז עס ניט געגאנגען, מ׳איז ביי די ערשטע שוועריקייטן שטיין געבליבן. וואס מיינט איינגטלאך דער מע־טאד? דער ארבעטס־מעטאד טשעלט אין צענטער פון דעם שול פראבלעם נישט די לומדים מיט זייערע מעטארן סתם, נאר דאס לעבעדיקע קינד מיט אלע זיינע אייג־גענשאפטן, אינסטינקטן, געפילן און נייג־גונגען. די דערציאונגס ארבעט און אנט־וויקלונג פון קינד דארף שטימען מיט די פיזיאלאגישע און פסיכאלאגישע געזעצן פון זיין נאטור. און איינע פון די בולט־סטע שטריכן פון קינדס נאטור איז דער דראנג נאך ארבעט. די פיזיאלאגיע פון קינדס מוח פארערט אן אנטוויקלטע אר־בעט פון האנט. יערע איבונג פון האנט ווירקט אויפן מוח, לאזט איבער אן אפ־שטעמפלונג אויף דער מאדר־קארע. די האנט, וואס ארבעט, אנטוויקלט אן אז

ערך מער דעם, שכל ווי אלע אנדערע. באקאנטע מיטלען. נישטא ביים קינד קיין איינטיילונג אויף פיזישע און גייס־טיקע ארבעט, פארקערט זיי גייען צוזא־מען און דערגאנצן זיך קעגנזייטיק. דער חוב פון דער נייער שול איז צו צוהעלפן אזוי ארום דער נאטור פון קינד דורך אנ־ווענדן פיזישע ארבעט פון האנט, כדי דערמעגלאכן די הארמאנישע דערציאונג און אלזייטיקע אנטוויקלונג פון קינד. עס מוזן אזוי אויעקגעשטעלט ווערן די לומ־דים אז זיי זאלן ניט סתם פארענטפערן געזעלשאפטלאכע פראבלעמען, נאר קודם־כל דאס פראבלעם פון דער קינדער־גע־זעלשאפט, וואס לעבט אין שול און וואס נויטיקט זיך אין ניט קיין קלענערע רע־פארמען ווי די געזעלשאפט פון די דער־וואקסענע. נישט סתם נאציאנאלע, אדער סאציאלע מאמענטן, נאר אויך — און דער עיקר — פראבלעמען פון קינדס נאר־טור, פון זיין פסיכאלאגיע און פיזיאלא־גיע.

"דאס קינד — זאגט דזשאן דיואי — דארף ווערן די זון ארום וועלכער ס׳וועלן זיך באוועגן אלע אביעקטן פון דער שול, דער צענטער ארום וועלכן ס׳וועט זיך ארגאניזירן די גאנצע דערציאונג".

ווי געזאגט האט די אמעריקאנער און קאנאדער אידישע שול א לאנגע צייט פארנאכלעסיקט אט די וויכטיקע דער־ציערישע מאמענטן. די גרעסטע שטערונג איז געווען דער נאכמיטאג־כאראקטער פון דער שול. עס דארף אבער אויף דער־מאנט ווערן נאך איין מאמענט, און דאס איז: דער ספעציעלער פראגראם פון דער שול, די הינג אידישע שול, ווי א צוגאב צו דער ענגלישער, נעמט אריין אין איר פראגראם בלויז די אידישע לומ־דים, אין בעסטן פאל הומאנישטישע לומ־דים ווי שפראך, געשיכטע, סאציאלע באַ־וועגונגען. גראד זיינען די לומדים אזעל־כע, וואס גיבן קלעגערע מעגלאכקייטן פאר אנווענדן דעם ארבעטס פרינציפ ווי למ־של נאטור, לעבעדיקע און טויטע, און אפילו מאטעמאטיק.

ביי די לעצטע האט אפילו די אלטע שול עפעס געטאן, אנגעווענדט געוויסע ארבעטן. מ׳האט די קינדער געוויזן ביל־דער פון בערג, טייכן, חיות און אנ. אמת דאס זיינען סוראגאטן אין דער מעטאדיק, ווייל דער לעבעדיקער טייף זאגט א סך מער. די קינדער ווי דאס טויטע בילד, דער באריר מ׳טן אן אמת׳ן באדג, דאס אנקוקן, קלעטערן, אראפגלי־טשען זיך פון אים לאזט איבער מער איינדרוקן אויפן קינד ווי טויזנט שיינע ריפראדוקציעס. אבער א טרים פארגאוים איז דאס שוין געווען. די נייע שול האט פון דעם געלערנט צו מאכן דעם צווייטן ווייטערן טרים. נאמ שייך צו אזעלכע למודים ווי שפראך געשיכטע און עלאלאגיע, האט די אלטע שול אנגעווענ־דעט איין איינציקן מיטל, דאס איז: איינ׳חזר׳ן און ווידער אמאל איינ׳חזר׳ן. "דאס חזר׳ן איז די מוטער פון לערן" — דאס איז געווען די איינציקע חכמה בנר־גע די הומאניסטישע למודים.

אין דעריבער די הינג אידישע שול כסדר געשטאנען פאר גרויסע שוועריקיי־טען, שוועריקייטן אזעלכע וואס קומען ארויס פון איר עצם כאראקטער, פון דער צייט אין פון פראגראם פון לערנען.

לאנג אבער אזוי האט ניט געקאנט בלייבן. אין די לעצטע יארן האט מען זיך אויף דא געגענען עפעס טאן אויף דעם געביט. וואלטן מיר פארלייגט די הענט און געזאגט, אז מ׳קען זיך ניט העלפן, ווייל די שוועריקייטן ליגן אין דעם הארץ פון דער שול גופא, וואלטן מיר די הינג אידישע שול לכתחילה פארארטיילט צו בלייבן שטיין אויף איין ארט. מיר וואלטן זי דערארויס צו א נישטיקער, לאקאלער דערשיינונג, אן גרויסן פארגעס, אן יענער האפענונג, וואס מ׳קען אויף א שול לייגן. די לעצ־טע צייט ווייזט, אז אויך די אמעריקאנער אידישע לערערשאפט האט זיך ארומגעזע־ען, און אנגעהויבן שטארק אנווענדן דעם ארבעטס־פרינציפ אין דער שול. עס פאר־גרעסערט זיך וואס אמאל מער די צאל שולן, וואס ארדענען איין עפנטלאכע אויסשטעלונגען פון קינדער ארבעטן. מען הייבט אן עפענען פאר דער ברייטער גע־זעלשאפט די ביז־איצט אפגעשלאסענע שול־וועגן. דורך די אויסשטעלונגען ווערט די שול פון א רשות־היחיד פארוואנדלט אין א רשות־הרבים, וואו יעדער איינער באקומט די מעגלאכקייט אריינצוקוקן אין דער אינערלאכער ארבעט פון דעם שול־קאלעקטיוו. די אלטע שול, וועלכע האט מיר נאר ווייטער געדיינקען ביי דער אר־בעט וועגן די געבאטן פון דעם קינדס נאטור, לאמיר דעם קינד געבן די פרייד פון ארבעט.

—(::)—

סינטעטישער ציוניזם — ווייצמאנס שטה

(שלוס פון זייט 4)

ארבעט, דערהויבענע מאמענטן, מאמענטן פון קינדערשער פרייד און עקסטאז האבן אנגעהויבן מיטווירקן ביי דער שווערער ארבעט פון דערציען א יוגנד, לעבנספע־איקן דור.

ס׳האט זיך א גערויש פון ארבעט אריינגעריסן אין די וועגן פון שול, קינ־דערשע הענט האבן שנעל געגומען זיך באוועגן, פרוידיקער אומגערולד צו זעען די פרוכט פון איינגענער ארבעט האט א שיין געטאן אויף קינדערישע פנים׳ער און חילכיקער געלעכטער, געשעפט פון יענע קוואלן, וואס שטילן דעם דורשט צו אר־בעט ביי קינדער, האט גענומען אפ־קלונגען אין די הערצער פון לערער.

ראבינדראנאט טאגאר דערציילט א מעשה׳לע וועגן אן אלטן הינדוס, וואס דאס לעבן איז אים נאמאס געווארן און ער איז אוועק צום טייף דערטרינקען זיך. אויפן וועג האט אים באגעגנט דער קע־ניג און געפרעגט, וואס איז די סיבה פון זיין טרויער. דער הינדוס האט אים געענטפערט, אז דאס לעבן האט זיך אים דערעקל און ער זעט אין לעבן קיין זינען ניט, דער קעניג האט אים פארגע־לייגט א העלפט פון זיין פארמעגן, דער הינדוס זאל קענען האבן אלץ אין לעבן און דורך דעם פארמיידן די פינסטערע בעראנעגן, אבער דער הינדוס האט זיך אפגעזאגט פון רייכטום און איז אוועק ווייטער. ער איז געקומען צו א טייך און האט דערזעען ווי א קינד שפילט זיך. דער אלטער הינדוס האט אריינגע־קוקט אין די קלארע, קינדישע אויגן און אין זיין נשמה האט זיך געעפנט א נייער קוואל פון לעבנס ענערגיע, ערשט איצט האט ער דערשפירט דעם זינען פון לעבן.

אט די שטראלן פון קינדישע אויגן, וואס האבן דעם אלטן הינדוס אויפגע־וועקט צו א נייעם לעבן קאנען אויך אונז אנפילן מיט נייע כחות און פרייד. לאַ־מיר נאר ווייטער געדיינקען ביי דער אר־בעט וועגן די געבאטן פון דעם קינדס נאטור, לאמיר דעם קינד געבן די פרייד פון ארבעט.

—(::)—

דער קרעסענט נייער היימישער קעז

דער נייער ווייסער היימישער קעז וואס ווערט איצט פראדוצירט פון דער קרעסענט קרימערי קאמפאני, האט אין זיך אלע היימישע טעמים, פונקט ווי די מאמע וואלט עס געמאכט, און די מילך סיילס־לייט פון דער קרעסענט קרימערי פראדוק־טען פארקויפן דעם דאזיקן געשמאק זוי־בערן קעז אין גלעזערנע, דזשאַרס פאר בלויז 15 סענט.

דער דאזיקער ווייסער קעז האט דעם ריכטיקן היימישן טעם, ער איז אבער א סך ריינער און איז געמאכט געווארן אונ־טער בעסערע סאניטארישע באדינגונגען, ווי דער געוויינלאכער קעז וואס איז גע־מאכט געווארן אין דער אלטער היים.

ערשטנס איז די קרעסענט קרימערי מילך, פאסטעריזירט. דורך דעם דאזיקן פראצעס ווערט די מילך באפרייט פון מיק־ראבן. דער פלעגט פון דער קרעסענט קרי־מערי איז א מוסטער פון ריינקייט און ער אנטהאלט אין זיך די סאמע מאדערנסטע מאשינען און די בעסטע טעכניק פון דייערי אינדוסטריע. דער פלעגט און די מאשינען זיינען זויבער און זיי פינקלען פון ריינקייט און אלע מיליכיקס פראדוקטן פון דער קרעסענט קרימערי ווערן פראדוצירט לויט דער סאמע נייעסטער טעטאדע פון דייערי וויסנשאפט וואס איז דערגרייכט געווארן ביז צו היינטיקן טאג. אין אזא פלעגט איז שוין קיין וואונדער ניט וואס עס קומען ארויס־געשמאקע און זויבערע פראדוקטן וואס זיינען געזונט פאר יונג און אלט.

דער נייער היימישער קעז פון דער קרעסענט קרימערי וועט, אן צווייפל, אויך געפעלן ווערן, איר דארפט עס נאר איינ־מאל פארזוכן, אין איר וועט עס קויפן יעדן טאג פרישע, ווייל די קעז ווערט געמאכט יעדן טאג און דעליווערט צו אייער טיר אונטער די סאמע שטריינגסטע סאניטארי־שע באדינגונגען. עסט עס אליין, און ניט דעם קעז צו אייער פאמיליע איר וועט אלע פון דעם הנאה האבן. מאכט מיט דעם קעז פארשיידענע מאכלים, איר וועט דאנקבאר זיין און הויך שעצן יעדן מאכל וואס איר וועט מאכן מיט דעם דאזיקן וואונדערלאכן קעז.

אוטאָ טראנספארטיישאן ביורא

צו מאטאריסטן וועלכע מאכן א טור און ווילן פארקלענערן זייערע אויסגאבן און פארזיכערן זיך מיט פיינער קאמ־פאני, אדער פערזאנען וועלכע ווילן אראנזשירן צו טראוולען מיט אן אור־טאמאביל צו וועלכן עס איז פונקט אין קאנאדע אדער די שטאטן. מיר אראנ־זשירן אזעלכע זאכן מיר קלייבן פאר אייך אויס פאסיקע קאמפאני. מיר שפארן אייך איין צייט, טראבל און עקספטרא הוצאות. מיר נעמען אויף זיך די זארג און מיר גיבן אייך א בעלט צוריק נאראנטיע. פארשרייבט אייער נאמען און אייערע וואונשן ביי אונז. מיר טוען דאס איבעריקע. פארן מיט אן אוטאמאביל קאסט ווייניקער און איז מער אנגענעם. האלט זיך אן עצה מיט אונז וועגן פינקטלאכער און שנע־ער באדינונג.

382 Donald St. Phone 86 139

גראדואירט מיט "האנארס" פון מעקגיל אוניווערסיטעט

אלפרעד בערמאן

אלפרעד בערמאן, זון פון מר. און מרס. בערמאן, אטלאנטיק עווענו. ווינניפעג, האט גראדואירט מיט "האנארס" פון דעם מעקגיל אוניווערסיטעט, מאנטרעאל, און באקומען דעם דיגרי פון "עס א" (מאס־טער אף ארטס).

מר. בערמאן האט דארט שטודירט דעם "עצטן יאר אונטער א "פעלאושיפ" גע־געבן פון דעם אוניווערסיטעט פאר אויס־צייכענונג. זייערגריק איינער פון דיי פע־איסטע סטודענטן, וועלכער האט באקר־מען כמעט יעדעס יאר. אין די העבערע קורסן, פארשיידענע מעדאלן און "סאלא לערשיפס".

ווי מיר דערהויזך זיך, איז מר. בערמאן איצט איינגעלאדן געווארן פון דער גרוי־סער ליגע יארק אינשורענס אסאסיאי־שונס און אקשואריעל דעפארטמענט.

—(::)—

בראניע רובין ע״ה

מרס. ב. רובין, 22 יאר אלט, טאכטער פון מר. און מרס. ס. מ. שטיימאן, 464 דאפרין עווענו, איז פלוצלונג געשטארבן דעם 28טן מאי, 1931.

מרס. רובין איז געווען פארהייראט ערשט א קורצע צייט. און זי האט גע־וואוינט מיט איר מאן אין א סוויט. אין באראוס קאורט. אבער פלוצלונג איז זי קראנק געווארן און נאכדעם ווי מען האט זי צוגענומען אין סט. דזשאזעפס האס־פיטאל איז זי דארטן געשטארבן.

די פארשטארבענע איז געווען א מיט־גלידערן פון ווינניפעגער אידישן געזאנגס פאראיין. זי איז געווען דער ליבלינג אין איר משפחה און אין אלע אירע באקאנטע קריינען. איר אומדערוואַרטעטער מויט האט געמאכט א שווערן איינדרוק אויף אלעמען וועלכע האבן זי געקאנט.

זי איז באערדיקט געווארן אויפן שערי צדק בית עלמין. א גרויסער עולם האט זי באגלייט צו איר אייביקער רו. תנצב״ה.

ZAM-BUK

וועם אפרייניקן אייער הויט פון פלעקן און פימפלס

Ointment 50c Medicinal Soap 25c

וועגן אין וואטרוס, קאסק.

פארזיכערט זיך צו האבן הנאה פון אייער וואקאציע, עסנדיק

כשר׳ע מאלצייטן

—אין—

ליננער לאנגער קאטעדזש

מרס. י. מארדער

א פולע ליין פון כשר׳ע דעליקאטעסן. רומס אין פארבינדונג